

INFORMAČNÍ SERVIS Č.18

(Vydává NEZÁVISLÉ TISKOVÉ STŘEDISKO ve spolupráci s VÝCHODOEV-ROPSKOU INFORMAČNÍ AGENTUROU: Michal Blažek, Jan Brabec, Marie Divišová, Zuzana Dienstbierová, Jan Hrabina, Ivan Lamper, Tereza Pokorná, Jan Ruml, Jaroslav Spurný, Petr Uhl, Petruška Šustrová, Jáchym Topol, Martin Weiss, Vanda Wolfová.

Středisko vzniklo 18.11. sloučením redakcí REVOLVER REVUE a SPORTU. Během dvou dnů se k němu přidalo množství dobrovolných spolupracovníků, které z technických důvodů nelze jmenovat všechny, avšak bez nichž by naše práce nebyla realizovatelná. Redakce děkuje všem, kteří se práce střediska účastní a podporují ji. Speciální dík patří těm, kteří nám dali k dispozici místnosti pro redakci. Adresa: GALERIE MLADÝCH, Vodičkova 10, 110 00 Praha 1. Tel. 22 59 02 nebo 22 97 832.)

NOČNÍ STÁVKOVÝ VÝBOR SV.VÁCLAVA

Já jsem Kamil Němec a jsem předseda stávkového výboru tady u koně. To, že držíme koně, je v první řadě spíš taková manifestace. Říkali jsme si, že kdo má koně, tak má vlastně celý Václavský náměstí. A ten Václavák musíme držet. Začali to vlastně studenti a to prvenství jim nikdo nemůže upřít. Ale oni se musej hlavně učit, zvyšovat své vzdělání a je jich taky málo. Každopádně to učivo nezanechávají, protože doma studují své skripta. Kdyby prostávkovali třeba celý semestr, tak by to byla nenahraditelná ztráta ve vzdělání.

- Ty jsi tady od začátku?

Jo, já jsem tady od pondělka, od dvacátého.

- Když jste tady spali, tak to muselo být asi dost drsný, ne?

To vlastně ještě nikdo nevěděl, jak se ty věci vyvinou a co bude dál, potom jsme zjistili, že se už něčeho dosáhlo, byť minimálně, ale lidi začali jít za náma, začaly nám vyjadřovat podporu ty podniky okolo. Třeba Metro nebo tady ta mototechna, umožňovaly aspoň několika lidem tam přespat. V těch podloubích se moc spát nedalo, tam jsi sebou plácnul a zase jsi vstal, to se jinak nedalo.

- Prej vám tady pomáhali esenbáci?

No, jednak ty dopraváci, co tu jsou, pak když jsou větší demonstrace, tak hlídáme tady magistrálu, protože spousta lidí se chce dostat na Václavák, ale magistrála musí být pro auta průjezdná. Takže kolem magistrály máme takovou pořádkovou službu a nebyť příslušníků dopravního inspektorátu, tak to nemůžu nikdy zvládnout. Pak nám teda pomáhaj z Metra a když se objeví nějaký provokatér nebo někdo v silně podnapilém stavu nebo někdo vyloženě štvavej, tak v tom okamžiku máme možnost je zavolat a oni si to s nima srovnaj. Taky oni sami, když nějakýho takovýho člověka uviděj, tak ho vezmou k sobě a projednaj to s ním. Domluvili jsme se, že to nebudeme řešit nějakým zatýkáním nebo odvezením na záchytku, akorát jde o to, aby takovýho člověka stáhli od toho manifestačního místa. My se s nikým prát nebudeme, to je jednoznačný, že nechceme žádný násilí. Vono není těžký dokázat změnu režimu tím, že si seženu hromadu vojáků, samopaly a děla, převálcuju tu zem a nastolím svůj režim. My jsme se rozhodli, že tuhle válku vyhraje takovým studeným bojem, prostě dialogem, diskotováním, přesvědčováním a chceme, aby ty masy lidí šly za náma, aby ty masy lidí pochopily, o co nám jde. Že nelze žít pod jedním názorem, pod jedním přesvědčením. V okamžiku kdy si na to lidi zvyknou, tak začnou akorát přikyvovat.

- Můžeš mi popsat jeden den, jak vypadá na Václaváku, tady u toho koně?

Já to teda vezmu od půlnoci k půlnoci. Zhruba do dvou v noci, někdy do tří nám tady postávají hloučky diskutujících lidí a dva řečníci nebo dva nějaký diskutéři tam spolu vedou dialog, k nim se přidávaj ostatní lidi, buď na jednu nebo na druhou stranu. Každěj má svůj vlastní názor a každěj má právo se k tomu vyjádřit. Když se ty hloučky rozcházej, dejme tomu kolem ty třetí hodiny, tak pak je klid asi tak zhruba do půl pátý. Když začne jezdit metro, tak už tady máme noviny ze Svobodného slova, Lidový demokracie a Mladý fronty, který okamžitě začneme rozdávat mezi lidi, aby měli noviny hned jak jdou do práce. Ty dlouhý fronty na noviny před stánkami způsobujou, že lidi choděj pozdě do práce a my nechceme, aby kvůli dialogu docházelo k nějakému narušení národního hospodářství. No, lidi se scházej kolem toho koně, čtou si ty plakáty, ty dolní většinou obnovujeme,

ty, co jsou nahoře, tam necháváme vyloženě už jako symbol. Uklízíme okolo koně, musíme seškrabávat veškerý vosk ze svíček, který tam lidi postavěj, musí tady být naprosto pořádek.

- A jak to je s těma letákama, jak jsi říkal, že je obnovujete?

Ty spodní patra koně sloužej lidem pro letáky, který si sami přinesou. Každý člověk si doma může napsat leták, jakékoli, jenom ne provokační, takový okamžitě strháváme nebo je vůbec nedovolujeme nalepit. Pak si ten svůj letáček, to svoje přesvědčení přilepí na tu sochu a má to tam.

- Jezdí sem přímo ke koni hodně lidí z venkova?

Jezdí. Když máme nějaký nový materiál, třeba z ČTK nebo z Občanského fóra nebo vod študáků, tak jakmile je přineseme sem na schody, tak lidi už začnou křičet já jsem ze Slovenska nebo já jsem támhle z jižních Čech nebo ze severních. Všichni říkaj, že na tom venkově je naprostá neinformovanost a že jediné díky tomu, že oni něco přivezou, ty lidi něco vědí.

- Máte nějaký přímý kontakt s Občanským fórem?

Máme přímý kontakt jak na OF, tak na městskou vysokoškolskou radu, tak na prakticky všechny fakulty, který jsou tady po Praze. Když je potřeba přinést nebo převézt nějaký materiál, tak jsou tady auta a lidi, který to obstaraj. My ale nespadáme pod nikoho, my jsme vyloženě nezávislej výbor, kterej podporuje politiku OF.

- Já bych se chtěl vrátit k tomu koni, jak to tady všechno vlastně vypadá?

No ráno chodíme na snídani, tak po třech, po čtyřech, protože hlídka tady vždycky musí zůstat. Vystřídáme se, a pak začíná, my tomu říkáme neoficiálně Volná tribuna, protože okolo podstavce svatého Václava stojí hromady lidí a každéj z nich by chtěl něco říct. My tam máme jen slaboučkou zesilovač a slaboučký bedny. Ale kdo z těch lidí má co říct, tak může, my je k tomu sami vyzýváme, protože to je volná tribuna. Vyslechneme si tam hlasy pro i proti, ale snažíme se zamezit nějaký vypískávání, protože to jsou tady lidi, který maj právo vyslovit svůj vlastní názor.

- A takový lidi tam tedy taky vystupujou?

No samozřejmě, musej, protože pak by to nebyl dialog, ale monolog.

- Zaznamenali jste tam nějaký zajímavý názor?

Zaznamenal jsem tam zajímavý názor, byl tam jeden pán, nevím tedy jak se jmenoval, ale máme to v archívech zaznamenaný. Ptal se, jakým způsobem budou probíhat svobodný volby, když nemá možnost ty lidi poznat? Chvilku jsme s ním o tom diskutovali a on pak říkal, proč není druhý program v televizi vyčleněn jenom na přímé přenosy jednání vlády a různých vůdčích představitelů abych si mohl vybrat, koho budu volit? Abych taky viděl, jak jednaj, jak se chovaj, jestli jsou schopný ten svůj názor prosadit a abych si z nich pak mohl vybrat. Zcela správně pak řekl, že nelze volit člověka podle toho, jestli má jméno hezký nebo vošklivý. Jako to bylo vlastně dodneška, to ti dali čtyři lístky a řekli tady máš lístky a chraň tě pámbu někoho vyškrtnout nebo tě zavěsme, že jo. Podle mě to byl opravdu konstruktivní návrh, protože kdyby ty přenosy byly, tak bysme opravdu viděli, co jsou ty lidi zač.

- Jaký máte názor vy na to, jak by to mělo dál pokračovat nebo jestli jste s něčím nespokojený.

No opravdu jsme uvítali to zrušení čtvrtého článku ústavy o vedoucí úloze komunistů u nás. Ale domnívám se, že úpravy těch ostatních dvou článků teda extra moc konstruktivní nejsou. Každopádně bych nechtěl, aby všechny tyhle jednání zase skončily jenom přesunem na šachovnici a eště ke všemu na šachovnici, kde jsou všechny figurky červený. Na šachovnici, která nezná jinou barvu. Pokud vláda odstoupí, tak by tam měli být zástupci opravdu všech politickéjch stran, aby tam byli i dělníci, který viděj, jak to v těch fabrikách probíhá. Teď tam seděj takový takydělníci, který se jenom přesunuli do kanceláří. Prostě potřebujeme do vlády takový lidi, který se nedaj ovlivnit názorem jednoho nebo dvou, ale který budou přihlížet skutečně k tomu, co chce celý národ. Komunistická strana hodně poškodila ekonomiku naší vlasti. Když jí budeme chtít dát do pořádku, tak si budeme muset nutně na nějakou dobu utáhnout opasky. To je logický, protože když se chceme dostat ekonomicky na výši, tak do toho musíme nejdřív něco investovat.

- Jestli bychom se mohli vrátit ještě k tomu koni, jak to tam probíhá.

Ty diskuse tam probíhaj prakticky nepřetržitě až do odpoledne, kdy dostáváme zase nový zprávy a nový letáky. Zhruba tak kolem osmý devátý hodiny končíme s tímhle tím "komponovaným pořadem", to nám uvádí náš moderátor, kterej si zve řečníky. Když to skončí, tak sklídíme tu aparaturu a sejdeme se v karavanu, který nám zapůjčilo FS Barrandov anebo se sejdeme tady nahoře v prostorách domu potravin a potom se tak nějak hodnotí celý den. Je tam celý stávkovej výbor kromě hlídky, která pořád zůstává tady u koně. Řešej se problémy, který jsou mezi náma, což je pochopitelný, protože jsme tady pohromadě už moc dlouho. Je to tady

velký nervový vypětí, protože každou chvíli se tu objeví fámy, že támhle jedou auta s policajty nebo že odjinud jedou nákladáky s milicema. Musíme to prověřovat a než se ověří, že je to fáma, tak jsou ty lidi vybičovaný na nejvyšší míru. Protože potom, co se stalo toho sedmnáctého se lidi bojejí, nikdo se nechce nechat zabít.

- A ty fámy běžej pořád, i dodnes?

Fámy běžej furt, dokonce včera proběhla fáma, že na Prahu se stahujou vojska. Vyslali jsme auta s hlídkama, aby objely Prahu a zjistily, co se děje, hlídky se vrátily s tím, že opravdu probíhají nějaký přesuny vojsk. Ale protože nemůžeme sledovat televizi, tak jsme nevěděli, že pan generál Václavík řekl, že ty přesuny vojsk znamenají odevzdání zbraní Lidových milic. Než jsme si to prověřili, tak jsme na tu fámu skočili. Málem došlo k panice, protože každému udělal z pěti aut padesátiautovou kolonu, ze čtyřiceti vojáků udělal čtyřicet tisíc, no a pochopitelně strach tady je. Bojíme se logicky toho, abysme nedopadli tak jako v šedesátém osmém. Mně bylo tehdy jedenáct let, bydlel jsem na Vinohradech za rohem vod Tržnice a pamatuju si akorát jak jsme smaminkou, s tatínkem a s dědou seděli v přesní, protože jakmile se v okně pohnula záclona, tak se nemilosrdně stříslelo. Takže mám spíš takový vzpomínky, který vzbuzují takovej neurčitej strach. Kdyby se tohle mělo opakovat, tak by to odnesla spousta nevinnejch lidí. Jak už jsem tady předeslal, chceme všechno řešit rozumným dialogem, přesvědčováním.

- Ještě bych se chtěl zeptat, jestli teda vy ukončujete diskuse, který probíhají pod sochou sv. Václava.

Ano, my tam ukončujeme ten komponovaný pořad kolem devátý hodiny, protože od deseti hodin je noční klid a je zbytečný lidi proti sobě nějak zbytečně poštvát. Většinou ten pořad lidi donutí k tomu, aby diskutovali sami mezi sebou, pak už jsme tam s mikrofonem vlastně zbytečný, protože ty lidi se tam vrhnou do rozhovorů sami mezi sebou. Když vidím, jak tam diskutují ty hloučky, a jsou to hloučky dost živě diskutující, tak mám bezvadnej pocit, že se něco povedlo, že se lidi přestali mezi sebou štkat, hádat se a že se začli konečně mezi sebou normálně bavit.

- Chci se vás ještě zeptat, co vám tady schází, co byste potřebovali?

Jediný, co nám tady schází, ale co nikdo nemůže obstarat, je teplo. Ale lidi jsou strašně hodný, nosej nám horkej čaj, kafe, kolikrát už se stalo, že donesli krabici koláčů a buchet, co upekli. Je to krásnej pocit, když vidíte, že ty lidi za náma stojí, že jsou za náma a mají velkou radost, že se konečně něco pohnulo, že skončil diktatura komunistů. Že skončí ten jejich, nechci říkat rodinný podnik, ale taková manufaktura komunistů.

- Takže nálada je dobrá?

Nálada mezi lidma i mezi náma je výborná. My jsme sice trochu nemocný, ale OF Záchrannej služby pro nás udělalo výbornou věc, občas sem jezdí doktoři a prohlídnou nás, ale my jsme vlastně zdraví, nás hřeje to nadšení pro tu věc.

- Máte nějaké návrhy nebo podněty pro OF? Vy přece jenom máte přímnej kontakt se vším, co se tu děje.

No, návrhy samozřejmě máme, leccos nás napadlo, ale já nejsem kompetentní k tomu, abych je říkal bez porady s ostatníma. Myslím si, že to by neměl dělat nikdo.

(Ptal se Jan Brabec dne 3.12. ve 14 hod. Kontakt na noční stávkový výbor u sv. Václava: 22 21 51 linka 32.)

ZA ČÍNU DNES - ALE I VČERA

V posledních dnech se mezi záplavou letáků a provolání vylepovaných na nejrůznějších místech, hlavně v centru Prahy, nápadně vyjímá jeden, na němž je dívčí obličej. Je to čínská studentka držící vlajku. Dnes už je možná mezi těmi desítkami tisíc čínských studentů a bojovníků za demokracii, kteří byli pobiti, kteří byli a jsou popravováni a vězněni.

Vysokoškolači vyzvali v den půlročního výročí masakru na Náměstí nebeského klidu k manifestaci, aby vyjádřili svůj odpor vůči moci, která k potlačení jiného názoru používá teroru. Čína se slovy jednoho ze studentských řečníků proměnila "přes noc v pevnost smrti a násilí".

Starší ročníky si jistě pamatují na jedno heslo z 30.let: "U Madridu se bojuje za Prahu". Ne nadarmo se již 17.11. v Praze objevilo jiné, varovné: "Nechceme Peking!"

Shromážděným 3.12. bylo jasné, že čínští studenti zemřeli za všechny lidi, kteří stojí bezbranní proti tupému násilí vojensko-byrokratických systémů. "V Pekingu umírali za nás", vyjádřeno heslem.

Řečník u Rudolfinu, kde demonstrace ve 14,00 začala, informoval o postoji čínského zastupitelství, označil ho jako "zpupné připomínání politiky nevměšování", jménem studentů odsoudil, že probíhají "přátelská jednání mezi Čínou a Československem", a to dokonce na úrovni ministrů obrany a žádal vysvětlení těchto "tajemných a podivných jednání". Uvedl, že studentská delegace předá na čínské velvyslanectví dokument v němž studenti proti násilí v Číně protestují a vyzval shromážděné k pochodu na Strahov. Mnozí studenti měli na hlavách bílé pásky s čínskými i českými nápisy. Klidný průběh demonstrace zajišťovaly studentské hlídky, u Rudolfinu stálo jedno auto VB. Během demonstrace probíhala podpisová akce.

Když jsem dnes pozoroval několikatisícový dav studentů i dalších občanů protestujících proti čínské vládě, proti vraždění a popravám, bylo mi dobře. Je to skvělé, že i když máme dnes tolik vlastních starostí, přesto jsme schopni reagovat a soucítit s ostatními bitými a pošlapávanými všude na světě. V Číně, v Rumunsku, všude. Sledoval jsem ten pestrý dav, většinou vysokoškoláků s vlajkami a transparenty, a i když šlo vlastně o pietní akt - výročí strašlivé události - i když tu minutu ticha stál dav nepohnutě a mlčky, samotný průvod, jeho průběh na mně působil uvolněně, skoro vesele. Snad je to tím, že už je konečně pryč doba povinných evidencí při nejrůznějších shora nařízených manifestacích a přicházejí jen ti, kterým jde o věc samu, sebevědomí a vnitřně svobodní lidé, kteří dobře vědí proč demonstrují.

Stejně mě ale neodbytně napadala jedna věc. Kde všichni byli? Proč se tak báli? Demonstrace za vraždění čínské studenty přece už v Praze proběhly, ovšemže za účasti StB. Kolik tam tehdy, na Karlově mostě, při permanentní demonstraci, která probíhala každé odpoledne mezi 5. až 11. červnem, bylo vysokoškoláků, to se neví. Neví se ani, kam se poděl podpisový arch s cca 1000 podpisy. Tehdy celá akce skončila zadržením několika organizátorů, mezi nimi i prezidenta Společnosti za veselější současnost L.Rychvalského a tehdy obvyklou policajtskou krádež květin a několikametrového transparentu s nápisem CHINA.

SVS tehdy vyzvala k vybudování památníku na paměť pobitých v Peking, "Ale tehdy jsme nesehnali kameníky a horolezce, kteří by tu práci provedli", říká Luboš Rychvalský. "Měl to být nápis vytesaný do skály. Aby vydržel".

Nezbývá než věřit, že na to, co se stalo a co se děje v Číně, nezapomeneme. Zvláště ne teď, v této době, kdy i našemu národu jde o to nejcennější - o svobodu. Protože, jak známo, jen ten, kdo přeje svobodu jiným, je hoden svobody vlastní.

(JT)

NÁZORY A PRVNÍ DOJMY

(Karlovo nám., 3.12., 16.50-17.15, po vyhlášení nové vlády.Ptal se L.Jakl)

L.J.: Sledoval jste informaci o novém složení vlády?

Ekonom (26 let): Ano, v rozhlase.

L.J.: Co tomu říkáte?

- No, je to dost malý úspěch, ale aspoň nějaký. Myslím, že měli odejít všichni.

L.J.: A jakým způsobem by pak měla vzniknout nová vláda?

- To teda nevím. Ale ve mě vzbudil důvěru jenom Adamec a členové ČSS.

Dva 16-ti letí studenti: Nesledovali, ale víme, že to dneska mají oznámit.

L.J.: A koho byste v takové vládě chtěli?

- Aby tam byly zastoupeny všechny složky společnosti. A předsedou by měl být ten Čuba ze Slušovic.

24letá řidička tramvaje: Viděla jsem to v televizi. Ale ty jména mi nic neřekají. Myslím, že jen budou snažit uklidnit rozbouranou veřejnost a jinak se nic nezmění. Stejně jsou to ti samí.

Starší důchodkyně: Jo, dávali to v televizi a jsem strašně rozčilená. Vždyť to jsou zas samí komunisti. Pár těch ostatních, aby se neřeklo, a zbytek jenom komunisti. Vyřídíte studentům, že jsme hrozně rozčilení a ať se od tamtěch nedají oblbnout!

(Uzávěrka č.18: 3.12., 21.00 hod.)